

9. – С. 26–32.

8. Гончаренко А. Сколько стоит репутация и как ее вычислить / А. Гончаренко // Бизнес. – 2007. – № 17. – С. 39–41.

9. Ткачук О.В. Корпоративний імідж – важлива складова успіху банку / Г.В. Костюк // Держава та регіони. – 2006. – № 6. – С. 297–299.

10. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції / Портер Майкл Е. ; пер. з англ. А. Олійник, Р. Сільський. – К. : Основи, 1998. – 390 с.

11. Ободкова Е. А. Социально-психологическая структура и содержание имиджа организации : дис. ... канд. психол. наук / Е. А. Ободкова. – Ярославль, 2007. – 208 с.

12. Муромкина И. Имидж розничного торгового предприятия: особенности формирования и восприятия / И. Муромкина // Маркетинг в России и за рубежом. – 2001. – № 2. – С. 72.

13. Зозульов О. В. Специфіка та етапи формування іміджу дилерської послуги [Електронний ресурс] / О. В. Зозульов, К. А. Мурга // Економічний вісник НТУУ «КПІ» : збірник наукових праць. – 2011. – № 8. – С. 346–351. – Режим доступу : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/5618>

Рецензія/Peer review : 15.11.2015 р.

Надрукована/Printed : 14.12.2015 р.

Рецензент: д.е.н. Ковальчук С.В.

УДК 331:338

В.Г. ЛОПАТОВСЬКИЙ, О.І. РУСИН

Хмельницький національний університет

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В статті проаналізовано економічну активність населення України протягом 2011–2014 рр., динаміку зайнятості та безробіття населення, стан ринку праці в Україні, економічну активність та рівень безробіття населення, виявлено особливості функціонування ринку праці та проблеми його розвитку.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість населення, економічна активність населення, рівень безробіття.

V.G. LOPATOVSKYY, O.I. RUSYN

Khmelnitsky National University

MARKET OF LABOUR OF UKRAINE ANALYSIS: THE STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

The article is devoted research of the modern state and prospects of domestic market of labour development. Authors in the article analyse economic activity of population of Ukraine during 2011-2014., dynamics of employment and unemployment of population, market of labour condition in Ukraine, economic activity and unemployment of population rate, find out the features of functioning of labour-market and problem of his development. Can be drawn on the results of the article for subsequent researches in direction of improvement of terms of employment and fight against unemployment at the market of labour of Ukraine.

Keywords: labour-market, employment of population, economic activity of population, unemployment rate.

Вступ. Актуальність дослідження даної теми зумовлена тим, що в сучасних умовах розвитку економіки особливої уваги набувають проблеми ефективної зайнятості населення України, створення ринку робочої сили і запобігання масового безробіття. Сучасний ринок праці України знаходиться в непростих умовах і характеризується значним напруженням унаслідок фінансово-економічної кризи. У зв'язку з цим аналіз основних показників стану ринку праці в Україні, а також визначення першочергових завдань у напрямі його покращення є необхідністю.

Аналіз останніх дослідження та публікацій. Проблемам розвитку ринку праці присвячено багато наукових праць як вітчизняних так і зарубіжних вчених-економістів. Питання теорії ринку праці розглядалися в працях таких відомих економістів, як А. Сміт, Д. Рікардо, К. Маркс, Дж. Кейнс, Ковтун, Г.І. Купалова, Е.М. Лібанова, Л.С. Лісогор, Г.Я. Лук'яненко, В.В. Онікієнко, В.Г. Федоренко, Л.О. Яневич, В. Васильченко, О. Грішнова, М. Денисенко, М. Долішний, А. Калина, І. Кириченко, Ю. Маршавін та ін.

Мета статті – проведення комплексного аналізу сучасних тенденцій розвитку ринку праці в Україні та розробка практичних рекомендацій щодо подолання основних диспропорцій та підвищення попиту на робочу силу.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах національні ринки праці перетворилися на важливу складову частину світового ринку праці. Високий рівень міждержавних господарських взаємозв'язків на фоні поглиблення світового розподілу праці призвів до формування єдиного механізму задоволення пропозиції робочої сили незалежно від конкретного місця проживання людини [4].

Ринок праці – це передусім система суспільних відносин, пов'язаних із купівлею і продажем товару «робоча сила». До того ж ринок праці – це сфера працевлаштування та місце формування попиту й пропозиції на робочу силу. Також поняття ринку означає економічний або географічний простір, у якому відбувається процес товарного обігу, обміну товарів на гроші і навпаки [5].

Особливості формування ринку праці залежать, перш за все, від двох основних факторів [1]:

1. кількості працездатного населення країни і її регіонів та динаміки рівня його економічної

активності;

2. рівня виробництва – ВВП країни та ВДВ регіону як основи формування попиту на ринку праці.

Розглянемо деякі тенденції ринку праці на основі статистичних даних. Згідно з даними Державного комітету статистики України, протягом 2011–2014 рр., у 2014 році можна спостерігати, що внаслідок впливу фінансово-економічної кризи відбулось погіршення ситуації на українському ринку праці: середньомісячна чисельність економічно активного населення віком 15–70 років порівняно 2013 р., зменшилась і становить 1858,5 тис. осіб.

Проте у 2013 році в порівнянні з 2012 роком чисельність економічно активного населення скоротилася, зокрема чисельність населення у віці 15–70 років зменшилась на 30,9 тис. осіб, а чисельність населення у працездатному віці зросла на 84,7 тис. осіб.

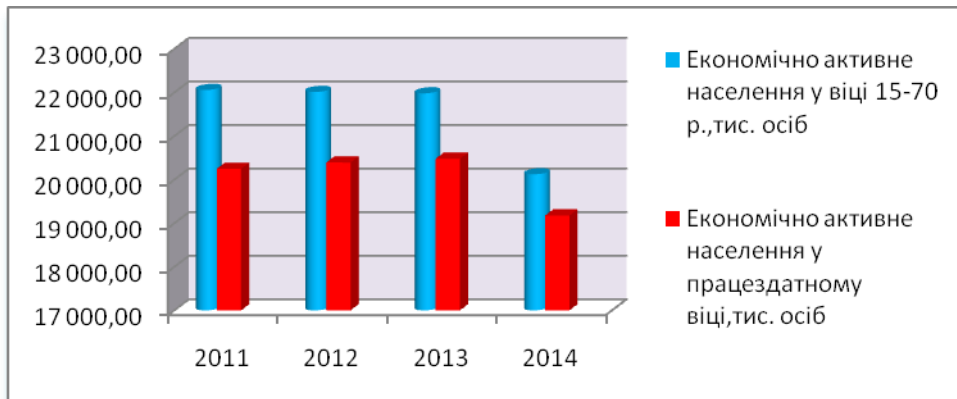

Рис. 1. Динаміка чисельності економічно активного населення України у 2011–2014 рр. [2]

Рівень зайнятості населення України за статтю, віковими групами та місцем проживання протягом 2011–2013 рр. представлено на рисунках 2 і 3.

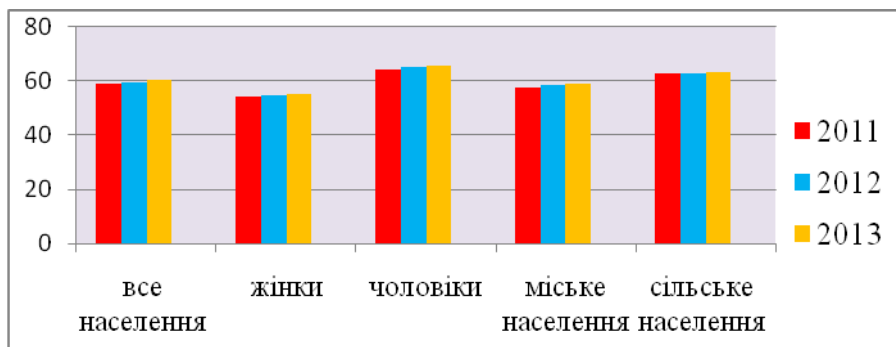

Рис. 2. Рівень зайнятості населення України у віці 15–70 років у 2011–2013 рр. [2]

Зайняте населення у віці 15–70 років у 2011 році складало 59,2 %, що на 0,5 % менше ніж у 2012 році, а в 2013 цей показник збільшився на 0,6 % і становив – 60,3 %. Чисельність зайнятих у працездатному віці у 2013 році становила 67,4%, показник також зріс протягом 2011–2012 рр. на 0,9 %. Такі ж тенденції щодо збільшення зайнятих були і у 2010 році в порівнянні з попереднім, що є позитивним.

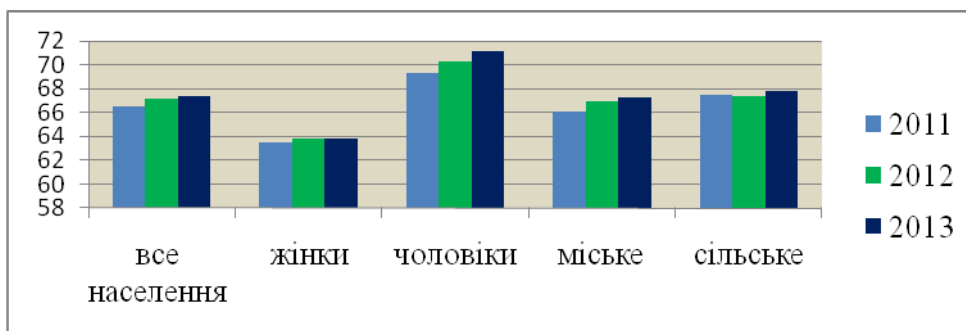

Рис. 3. Рівень зайнятості населення України працездатного віку у 2011–2013 рр. [2]

Щодо структури чисельності зайнятих, то можна стверджувати, що існує тенденція до збільшення чисельності зайнятих жінок у віці 15–70 років, вона зростає з 2012 року до 2013 року на 0,5 %. Проте щодо чисельності зайнятих чоловіків у віці 15–70 років, то спостерігається тенденція до збільшення, зокрема у 2013 році у порівнянні з 2012 році відбулось збільшення на 0,70% і у 2012 році в порівнянні з 2011 році – на

0,8 %. Чисельність зайнятих жінок у працездатному віці протягом 2011–2013 років значних змін не мала і становила 63,8 %, зокрема, у 2011 році 63,5 % в порівнянні з попередніми роками менше на 0,3 %. Але на протигагу зменшенню чисельності зайнятих жінок у працездатному віці чисельність зайнятих чоловіків тієї ж категорії збільшується у 2013 році і становить 71,10%, зокрема порівняно з 2012 р на 0,8 %, з 2011 – 1 %.

Щодо динаміки зайнятого сільського населення, то тут відбувається збільшення як населення у віці 15–70 років у 2013 році в порівнянні з 2011 роком на 0,8 % і у працездатному віці у 2013 році в порівнянні з попереднім роком на 0,4 %. Як наслідок можемо спостерігати зростання чисельності зайнятого міського населення. Тому у 2013 році в середньому за період відбулось збільшення чисельності зайнятих у віці 15–70 років на 0,5 % і у працездатному віці – на 0,3 %.

Проаналізуємо рівень безробіття за методологією МОП як основний відносний показник безробіття, який показує його поширеність серед економічно активного населення. Як видно з даних таблиці 1, рівень безробіття населення (за методологією МОП) в Україні збільшився на 24,5 тис. осіб у 2014 році в порівнянні з 2013 роком.

Таблиця 1

Кількість зареєстрованих безробітних за статтю та місцем проживання у 2012–2014 році (тис. осіб) [2]

Показники	2011	2012	2013	2014
Всього:	482,8	506,8	487,7	512,2
жінки	267,3	273,7	256,9	275,4
чоловіки	215,5	233,1	230,8	236,8
Міське населення	271,8	289,1	279,2	305,0
Сільське населення	211,0	217,7	208,5	207,2

Як свідчать дані таблиці 1 рівень безробіття серед жінок в Україні збільшився у 2014 році в порівнянні з попереднім роком на 18,5 тис. осіб, проте у 2012 році показник збільшився на 2,4 тис. осіб в порівнянні з 2011 році. Рівень безробіття серед чоловіків мав тенденцію до збільшення як у 2014 році (на 6 тис. осіб) так і 2012 році (на 17,6 тис. осіб). Рівень безробіття міського населення протягом років збільшувався на 25,8 тис. осіб у 2014 році та на 17,3 у 2012 році в порівнянні з попереднім роком. Рівень безробіття сільського населення зменшився на 1,3 тис. осіб у 2014 році в порівнянні з 2013 роком, а у 2012 році збільшився на 6,7 тис. в порівнянні з 2011 роком.

Тому, досліджуючи ринок праці, ми можемо виділити наступні основні проблеми:[3]

- Нелегальна праця громадян України поза межами країни. За статистикою еміграції громадян України, легально за кордоном живуть і працюють 1,14 мільйона українців. Проте за неофіційними даними, кількість українців, які живуть і працюють за кордоном, становить приблизно 5–7 мільйонів осіб. Україна опинилася на десятому місці за кількістю емігрантів, які виїхали до найбільш економічно розвинених країн.

- Скорочення обсягів зайнятості серед молоді. Невирішені проблеми працевлаштування молоді мають серйозні соціально економічні наслідки такі як: зростання безробіття; зниження рівня життя; поширення пасивних нерегламентованих і деструктивних моделей поведінки; збільшення зовнішньої трудової міграції; психологічні зміни, які приводять до втрати мотивації до праці, зміни ціннісних орієнтацій і падіння легальної зайнятості.

- Низький рівень середньої заробітної плати в Україні, що змушує наших громадян виїжджати за кордон на заробітки, та низька питома вага витрат на робочу силу у собівартості виробництва та оплати праці найманих працівників у ВВП, надмірна міжгалузева і низька міжпосадова диференціація заробітної плати, передусім у бюджетній сфері.

- Безробіття, що виступає наслідком незбалансованості пропонованої робочої сили із попитом на неї. На нашу думку, уряду варто було б стимулювати створення нових робочих місць і відкриття нових фірм на проблемних територіях за допомогою пільгових кредитів і податкових пільг, навчання керівних кадрів і консультацій з питань ведення бізнесу, субсидій на дослідження і розробки, надання доступу до нових технологій, субсидій на підвищення кваліфікації чи перепідготовку постійних працівників, у яких є великий ризик втрати цієї роботи, підтримки в пошуках клієнтів і організації збуту тощо.

Висновки. В результаті проведеного нами дослідження функціонування ринку праці до основних показників, що його характеризують можна віднести чисельність економічно активного населення та рівень економічної активності населення, чисельність зайнятих та рівень зайнятості населення. Проаналізувавши динаміку рівня економічної активності населення можна стверджувати, що на українському ринку праці за 2011–2014 роки спостерігалась тенденція до зменшення рівня економічної зайнятості населення.

Ринок праці в 2014 році піддався серйозним випробуванням. Він скоротився географічно, в кількісному, а потім і в якісному аспектах. Кардинальні зміни і потрясіння 2014 року, що тривають в Україні, суттєво вплинули на ринок праці. Скорочення виробництва, закриття сотень підприємств на сході країни, військовий конфлікт, економічна та політична нестабільність – ці та інші причини, різко загостривши ситуацію, актуалізували проблеми конкурентоспроможності українців на ринку праці.

Тому на наш погляд, на основі результатів аналізу безробіття та умов його поліпшення, необхідно:

1. знизити рівень та тривалість безробіття шляхом реалізації заходів активної політики зайнятості, зокрема через громадські роботи;

2. створити правові і соціально-економічні засади щодо регулювання зовнішніх трудових міграцій громадян України, а також контролю впливу імміграційних процесів на національний і регіональні ринки праці;
3. здійснити заходи щодо перерозподілу зайнятого населення між державним та недержавним секторами економіки у зв'язку із зміною форм власності підприємств та впровадженням механізму їх оздоровлення;
4. впровадити механізм стимулювання створення робочих місць для окремих соціально-демографічних груп населення (молоді, жінок, інвалідів, військовослужбовців, звільнених з військової служби);
5. максимально легалізувати нерегламентовану зайнятність за рахунок створення малих підприємств аналогічного профілю діяльності за умови вжиття необхідних економічних, організаційних і законодавчих заходів.

Література

1. Анпілогова Ж. Д. Механізм функціонування ринку праці / Ж. Д. Анпілогова // Держава та регіони. – 2012. – № 2. – С. 6–9.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Карпуньо І.О. Проблеми сучасного розвитку ринку праці України [Електронний ресурс] / І.О. Карпуньо, І.В. Колесник. – Режим доступу : <http://economy.nayka.com.ua/>.
4. Милашенко Т.Т. Проблеми та особливості ринку праці в Україні / Т.Т. Милашенко // Вісник КДПУ імені Михайла Остроградського. – 2008. – Випуск 6 (53). – Ч. 1. – С. 118, 139–141.
5. Юрченко В. В. Ринок праці України: сучасний стан та шляхи реформування / В.В. Юрченко, В.О. Романишин // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 6. – С. 214–219.

Рецензія/Peer review : 15.11.2015 р.

Надрукована/Printed : 14.12.2015 р.

Рецензент: д.е.н. Войнарченко М.П.

УДК 005.35:65.509

Д.Ю. НАГАЇВСЬКА

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

РІВНІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ ТА ЙОГО МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто рівні реалізації соціальної відповідальності суб'єктів господарювання та їх маркетингу на основі задоволення потреб і інтересів суб'єктів соціальної відповідальності бізнесу, а також результати реалізації соціальної відповідальності для різних зацікавлених груп.

Ключові слова: соціальна відповідальність бізнесу, рівні соціальної відповідальності бізнесу, відповідальність суб'єктів господарювання, соціальна відповідальність маркетингу.

D.YU. NAGAIVSKA

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

IMPLEMENTATION LEVELS OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS AND ITS MARKETING ACTIVITIES

Levels of implementation of social responsibility of business entities and their marketing activities based on the satisfaction of needs and interests of the subjects of the social responsibility of business were described. Results of the implementation of business social responsibility for various groups were analyzed.

Keywords: social responsibility of business, levels of the social responsibility of business, social responsibility of business entities, marketing social responsibility.

Постановка проблеми. У сучасних економічних умовах задля досягнення стійкого фінансового стану, підвищення конкурентоспроможності та іміджу, кожне підприємство має брати участь і у вирішенні низки соціальних проблем, вносити свій внесок у підвищення добробуту суспільства. Поняття соціальної відповідальності бізнесу (СВБ), діалектично пов'язане з економічною, моральною, політичною, екологічною, юридичною та професійною відповідальністю, є важливою складовою розвитку суб'єктів господарювання. Однак на даний час відсутній єдиний підхід до визначення сутності і системи СВБ, її суб'єктів і об'єктів, а також рівнів реалізації соціально спрямованих ініціатив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування і забезпечення соціальної відповідальності суб'єктів господарювання розглядали у своїх роботах К. Девіс, А. Керолл, М. Портер, Ф. Котлер, Л. Престон, М. Фрідман, Н. П. Борецька, С.П. Книш, П.А. Орлов, М.А. Окландер, О.О. Сердюк, О.О. Гетьман та інші вітчизняні і зарубіжні вчені.

Постановка цілей статті. Метою статті є розгляд основних підходів до визначення рівнів реалізації